Мәгариф

Әлмәт муниципаль районының мәгариф системасы эшчәнлеге 2014 елда мәгариф өлкәсендә дәүләт сәясәтен алга таба да тормышка ашыруга, белем бирү хезмәтләренең сыйфатын күтәрүгә, һәркемнең белем алу мөмкинлеген тәэмин итүгә, мәгариф процессында куркынычсыз шартлар булдыруга юнәлдерелгән иде.

Отчет елында мәктәпләрне капиталь ремонтлау буенча республика программасын тормышка ашыру эше дәвам иттерелде. 68,6 миллион сум күләмендә республика бюджеты средстволарына 6 гомумбелем бирү мәктәбе ремонтланды, шуларның 4 есе - авыл мәктәпләре.

"Татнефть" ААҖнең 3,4 миллион сум һәм муниципалитетның 5,9 миллион сум күләмендә финанс ярдәме белән мәктәпләрдә республика программасында күздә тотылмаган өстәмә эшләр дә башкарылды. Ремонт үткәрүдә шулай ук шәһәр һәм район депутатлары, шеф-предприятиеләр һәм әлеге уку йортларын тәмамлаган кешеләр дә булышты.

Татарстан Республикасы җирле үзидарә органнары эшчәнлегенең нәтиҗәлелеген бәяләүнең мөһим күрсәткечләреннән берсе булып чыгарылыш укучыларының гомуми санында муниципаль гомумбелем бирү учреждениеләрен тәмамлаганда рус теленнән һәм математикадан бердәм дәүләт имтиханы тапшыручылар өлеше тора. Беренче тапкыр отчет елында әлеге күрсәткеч ике фән буенча 100% тәшкил итте (2013 тә - рус теленнән 99,7% һәм математикадан 99,3%).

Узган ел "Дәресләрдән соң мәктәп" проектын тормышка ашыру дәвам иттерелде. Районның гомумбелем бирү учреждениеләрендә 2013-2014 нче уку елында 948 түгәрәк эшләде, аларга 19766 кеше җәлеп ителде (районда укучыларның гомуми санына карата 91%).

Әлмәт муниципаль районының мәктәпкәчә мәгариф системасы эшчәнлеге Әлмәт муниципаль районының 2012-2014 елларга мәктәпкәчә мәгарифне үстерүнең муниципаль максатчан программасы нигезендә тормышка ашырыла. Мәктәпкәчә мәгариф учреждениеләренә урнаштыру өчен чиратка теркәлгән балалар саны 2015 елның 1 гыйнварына түбәндәгечә тәшкил итте: 3 тән алып 7 яшькә кадәрге балалар - 77 кеше, 1,5 тән алып 7 яшькә кадәргеләр - 2591 кеше.

Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрен капиталь ремонтлау һәм матди-техник базаларын ныгыту кискен проблемаларның берсе булып кала бирә. "Татнефть" ААҖ ярдәме белән агымдагы елда җәмгысе 32,9 миллион сумга 6 мәктәпкәчә белем бирү учреждениесенә капиталь ремонт үткәрелде.

Узган ел мәктәпләрдә укытучыларның һәм мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре педагогларының хезмәт хакын индексацияләү буенча планлы эш дәвам иттерелде. Нәтиҗәдә, 2014 ел азагына мәктәптә укытучының уртача айлык хезмәт хакы 30930 сум (үсеш 11,2%), мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе тәрбиячесенең уртача айлык хезмәт хакы 22775 сум тәшкил итте (үсеш 7,9%).

2010-2015 елларга Татарстанда мәгарифне үстерү буенча "Киләчәк - Будущее" стратегиясе кысаларында 116 кеше "Безнең иң яхшы укытучы", "Безнең яңа укытучы", "Безнең иң яхшы мәктәп директоры" грантларына ия булды (2013 елда - 80 кеше). 15 педагог Әлмәт муниципаль районы башлыгы грантын алды.

Муниципаль белем бирү системасын алга таба нәтиҗәле үстерү өчен мәгариф идарәсенә (Р.М. Ганиев) агымдагы елда түбәндәгеләрне эшләргә кирәк:

- белем бирүнең сыйфатын күтәрүгә юнәлтелгән чаралар комплексын тормышка ашырырга;
- милли мәгарифне үстерү өчен шартларны камилләштерергә;
- Әлмәт муниципаль районы мәгариф учреждениеләрендә Әдәбият елын үткәрүне тәэмин итәргә;
- 2015 елның 1 сентябреннән төп гомуми белем федераль дәүләт стандартын тормышка ашыруны тәэмин итәргә;
- мәктәпкәчә белем бирү хезмәтләрен күрсәтүче дәүләтнеке булмаган оешмалар секторын алга таба да үстерү мәсьәләсен эшкәртергә;
- мәгариф системасы хезмәткәрләренең һөнәри квалификация дәрәҗәсен күтәрү буенча чаралар күрергә.

Сәламәтлек саклау

Әлмәт муниципаль районы сәламәтлек саклау тармагында 2015 елның 1 гыйнварына 7 дәүләт автономияле медицина учреждениесе, "Татнефть" ААҖ һәм Әлмәт шәһәре медсанчасте, республика сәламәтлек саклау учреждениеләренең 7 филиалы эшли.

Узган ел Әлмәт муниципаль районында беренчел авырып китү (-7,8%) һәм авыруларның таралучанлыгы (- 2,4%) күрсәткечләренең кимүен уңай момент буларак билгеләп үтәргә кирәк. "Татарстан Республикасы халкына беренчел медицина-санитар ярдәмне камилләштерү" программасын тормышка ашыру кысаларында 2014 елда Илтән-Бута, Новотроицк, Борискино, Клементейкино, Васильевка, Югары Мактама, Миңлебай, Миңлебай станциясе, Яңа Михайловка торак пунктлары ФАПларында капиталь ремонт үткәрелде; Рус Акташы участок шифаханәсе һәм Яңа Кәшер табиблык амбулаториясе капиталь ремонтланды. Бу максатларга республика бюджетыннан 7,9 миллион сум бүлеп бирелде. "Татнефть" ААҖ средстволарына Ерсубайкино торак пунктында ФАПка капиталь ремонт ясалды.

2014 елның декабрендә "Көнбатыш капка" микрорайонында "Гаилә докторы" гомуми практика табибы офисы ачылды. Объектның гомуми бәясе 13 миллион сумга якын тәшкил итте, шул исәптән: ремонт эшләре һәм җиһазлар белән комплектлау - 6,4 миллион сум (республика бюджеты), ТР Президенты каршындагы Дәүләт торак фондыннан бина сатып алу - 6,25 миллион сум (муниципаль бюджет), проект эшләре - 180 мең сум ("Татнефть" ААҖ средстволары). Әлеге офис 6,4 меңнән артык кешегә хезмәт күрсәтә.

"Татнефть" ААҖ ярдәме белән 2014 елда туберкулезга каршы диспансер бинасы капиталь ремонтланды, Әлмәт үзәк район шифаханәсе стационарын капиталь ремонтлау буенча эшләр дәвам иттерелде, медицина җиһазлары һәм мебель сатып алынды. "Татнефть" ААҖнең район сәламәтлек саклау тармагына гомуми инвестицияләр күләме отчет елында 140 миллионга якын сум тәшкил итте.

"СМП-Нефтегаз" компаниясе перинаталь үзәкле Әлмәт шәһәр балалар шифаханәсе өчен реанимация автомобилен җиһазлауга 2 миллион сум бүлеп бирде.

Район медицина учреждениеләре отчет елында өлкән халыкның билгеле бер төркемнәрен диспансерлаштыру буенча планны үтәде. Аны үткән гражданнар саны 2015 елның 1 гыйнварына 30146 кеше тәшкил итте.

"Татнефть" ААҖ һәм Әлмәт шәһәре медсанчасте базасында югары технологияле медицина ярдәме күрсәтү буенча төбәкара диагностика үзәге эшләвен дәвам итте. 2014 елда үзәкнең медицина персоналы тарафыннан 1346 югары технологияле операция ясалды.

Район сәламәтлек саклау учреждениеләрен квалификацияле белгечләр белән тәэмин итү максатларында муниципалитет Казан дәүләт медицина университетында 9 кешене максатчан әзерләүне өстәмә финанслый. 2014 елда бу максатларга җирле бюджеттан 501 мең сум бүлеп бирелде.

Россия Федерациясе Федераль Җыенына посланиесендә Россия Президенты В.В. Путин 2015 елны Йөрәк-кан тамырлары авыруларына каршы көрәш милли елы дип игълан итәргә тәкъдим итте. Бу уңайдан сәламәтлек саклау идарәсенә (Р.Г. Хәйруллин), район медицина учреждениеләре баш табибларына бар тырышлыкны түбәндәге бурычларны үтәүгә тупларга кирәк:

- сәламәтлек саклау өлкәсендә профилактикага өстенлек бирүне тәэмин итү, бар тырышлыкны гипертония авыруын һәм аның катлауলануларын профилактикалауга туплау;
- һәркемнең махсуслаштырылган (шул исәптән югары технологияле) медицина ярдәме ала алуын тәэмин итү юлы белән хезмәткә сәләтле яшьтәге кешеләр арасында үлем-китемне киметү;
- халыкны диспансерлаштыруны үз вакытында үткәрү;
- тармакның кадрлар потенциалын ныгыту.

Мәдәният

Россия Федерациясендә һәм Татарстан Республикасында игълан ителгән Мәдәният елы кысаларында Әлмәт муниципаль районында гаять зур эш үткәрелде.

2015 елның 1 гыйнварына районда 136 мәдәният һәм сәнгать учреждениесе һәм 9 дәүләтнеке булмаган мәдәни-ял өлкәсе учреждениеләре эшли.

Әлмәт татар дәүләт драма театрының 70 еллыгын бәйрәм итү районның мәдәни тормышында зур вакыйга булды. Юбилей сезонында театр 4 спектакль премьерасы күрсәтте, Татарстан, шулай ук Башкортостан, Мордовия, Марий Эл республикалары, Пенза, Самара, Оренбург өлкәләре шәһәр һәм районнарында гастрольләрдә булды. 12,5 миллион сум күләмендә "Татнефть" ААҖ акчасына театр бинасы фасадын ремонтлау коллектив өчен зур бүләк булды.

Шулай ук "Татнефть" ААҖнең финанс ярдәме белән "Нефтьче" Мәдәният сараендагы кышкы бакча реконструкцияләнде, һәйкәлләр ремонтланды, Әлмәт музыка көллияте өчен музыка уен кораллары һәм Бишмунча авыл Мәдәният йорты өчен сәхнә костюмнары сатып алынды. Тулаем алганда, "Татнефть" ААҖнең район мәдәният өлкәсенә инвестицияләре 2014 елда 200 миллион сумга якын тәшкил итте ("Иске Әлмәт" Мәдәният йортын реконструкцияләүне дә кертеп).

Якынча 6,5 млн сум күләмендә муниципаль бюджет средстволары исәбенә мәдәният учреждениеләренә агымдагы һәм капиталь ремонт үткәрелде, музыка уен кораллары, җиһазлар, сәхнә костюмнары сатып алынды. Мәдәният учреждениеләре тарафыннан 14 млн сумга халыкка түләүле хезмәтләр күрсәтелде (үсеш 18%).

2014 елда муниципаль районның мәдәният учреждениеләре 8 меңнән артык массакүләм-мәдәни чара үткәрде, аларның күбесе Мәдәният елына багышланды. Алар арасыннан Милли мәдәниятләр көннәрен, "Күп йөзле Әлмәт" милли диаспоралар һәм үзешчән коллективлар фестивален, Р. Фәхреддиннең тууына 155 ел тулуга багышланган конференцияне, үзешчән коллективларның "Җыр-моңнарың белән иреклe син, туган ягым!" иҗат отчетларын, Әлмәт музыка көллиятенең 50 еллык юбилеен һәм башкаларны билгеләп үтәргә була. Шарлавыклы буаларда "Ял көне мәйданчыгы" шәһәрдә яшәүчеләрнең һәм калабыз кунакларының яраткан ял итү урынына әйләнде. Анда май аеннан алып сентябрьгә кадәр районның популяр иҗат коллективлары чыгышлары белән куандырды. Рәсем сәнгатен популярлаштыру һәм талантлы рәссамнарга ярдәм итү йөзеннән 2013 елдан башлап Әлмәт картиналар галереясы тарафыннан уникаль проект - "Арт-Сабантуй" күчмә күргәзмә-конкурсы тормышка ашырыла. Анда җиңүчеләр тамашачыларның шул исәптән интернет ресурслардан файдаланып биргән тавышларын исәпкә алып билгеләнә. Мәдәният елында республикабызның 23 талантлы рәссамы картиналарына 13 меңнән артык тамашачы бәя бирде.

Мәдәният елы кысаларында төп бурычларны тормышка ашыруда өстәмә белем бирү учреждениеләренең аеруча зур ролен билгеләп үтәргә кирәк. Аларда тәрбияләнүче 1400 дән артык шәкерт 180 шәһәр, республика, Бөтенроссия, халыкара конкурс-фестивальләрдә катнашты. Бездә тәрбияләнүчеләр Гөлшат Хамурзина белән Тимур Мусинның Беренче каналда "Голос" проектында катнашулары ук музыка мәктәпләре педагогларының һөнәри осталыгы турында ачык сөйли.

2014 елда район делегациясе милли бәйрәмебез Сабантуйда катнашу өчен Рига шәһәренә (Латвия Республикасы) барды. Бу бәйрәмгә беренче Европа Сабантуе статусы бирелде. Чара гаять югары дәрәҗәдә үтте.

Районның мәдәният һәм сәнгать учреждениеләре отчет елында Татарстан Республикасы Хөкүмәтенең 6 грантын алдылар.

2014 елда районда 659 клуб оешмасы эшчәнлек җәелдерде, аларга килүчеләр 8928 кеше булды. Мәдәни-ял учреждениеләрендә 50 фольклор коллективы эшли, аларда 604 кеше катнаша.

Агымдагы елда мәдәният идарәсе (Г.А. Пайдуллина) эшчәнлегендә төп бурычлар түбәндәгеләр:

- 2015 елда Әлмәт муниципаль районында Әдәбият елын үткәрү планын тормышка ашыру;
- район территориясендә гомер итүче халыкларның рухи бергәлеген ныгыту, милли мәдәниятләрен саклап калу һәм үстерү, тарихларын һәм традицияләрен популярлаштыру;
- районда яшәүчеләргә үз-үзләрен таныту һәм иҗат эшчәнлеге өчен уңай шартлар тудыру, мәдәният өлкәсендә тәкъдим ителә торган чаралар һәм хезмәтләрнең төрлелеген һәм һәркем ихтыяҗын канәгатьләндерүен тәэмин итү;
- мәдәният һәм сәнгать учреждениеләренең матди-техник базасын ныгыту һәм модернизацияләү.

Физик культура һәм спорт

"2014-2016 елларга Әлмәт муниципаль районында физик культураны һәм спортны үстерү" муниципаль программасын үтәүнең төп күрсәткечләреннән берсе булып спорт белән даими шөгыльләнүчеләр өлеше тора. 2014 ел йомгаклары буенча әлеге күрсәткеч 35,9% тәшкил итте. Районда 8 балалар спорт мәктәбе һәм 23 иҗтимагый спорт федерациясе һәм клубы эшчәнлек җәелдерә, 586 спорт объекты эшли, спортның 52 төре үстерелә.

2014 елда 262 спорт-масса һәм физкультура-савыктыру чарасы уздырылды, аларга 55 меңнән артык кеше җәлеп ителде. Район каһарман-шагыйрь Муса Җәлил призларына татар-башкорт милли спорт көрәше буенча ачык ярышларны, ITF AlmetievskOpen Халыкара теннис турнирын, грек-рим көрәше буенча яшьләр арасында Россия беренчелеген, "аквабайк" классында су-моторлы спорт буенча һәм кар машиналарында кросс буенча Россия Кубогына ярышларны, "Римериада" спартакиадасын һәм башка күп кенә чараларны үзендә кабул итү хокукына лаек булды. Отчет чорында районда барлыгы 34 халыкара, Бөтенроссия һәм республика ярышлары узды (2013 тә - 30).

2014 елда Әлмәтнең 3907 спортчысы республика, Бөтенроссия һәм халыкара дәрәҗәдә 266 ярышта катнашты, 447 призлы урын яулады һәм 153 тапкыр җиңүче булды.

2014 елда 449 спорт разряды бирелде, 23 кеше спорт мастерлыгына кандидат, 10 кеше Россия спорт мастеры нормативын үтәде.

Отчет елында ишегалларында спорт мәйданчыклары төзү буенча республика программасын тормышка ашыру дәвам иттерелде. Әлеге программа кысаларында районда 13,1 млн сумга 5 мәйданчык төзелде.

Нефтьчеләр традицион рәвештә физик культура һәм спортны үстерүгә саллы өлеш кертә. 2014 елда "Татнефть" ААҖ тарафыннан хоккей мәйданчыклары төзү, спорт экипировкасы сатып алу һәм тренерлар хезмәтенә түләү өчен 7 миллион сумнан артык акча бүлеп бирелде.

Муниципалитет "Олимпия резервы махсуслаштырылган балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе" ДОД МБОУны капиталь ремонтлауга 25 миллион сумнан артык спонсорлык акчалары җәлеп итте.

Агымдагы елда физик культура, спорт һәм туризм буенча идарә (Г.А. Золкин) эшчәнлегендә төп бурычлар түбәндәгеләр:

- халыкта физик культура һәм спорт белән даими шөгыльләнү, сәламәт яшәү рәвеше алып бару белән тотрыклы кызыксыну формалаштыру;
- физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен матди-техник базаны ныгыту;
- спортта югары казанышларга ирешү һәм спорт резервын нәтиҗәле әзерләү өчен шартлар тудыру;
- сәламәтлек буенча мөмкинлекләре чикләнгән кешеләр өчен физик культура һәм спорт белән шөгыльләнергә инфраструктураны үстерү.

Яшьләр белән эшләү

2014 елда яшьләр сәясәте өлкәсендә эш максатчан республика һәм муниципаль программаларны тормышка ашыруга, шулай ук район яшьләренең потенциалын үстерү өчен шартлар тудыру буенча эшчәнлекне планлы гамәлгә ашыруга юнәлдерелде.

(Дәвамы 12 нче биттә)